

KIRA JARMIS

ZÁRKA

*Hihetetlen események
a hármas számú női cellában*

Op!n Books

ELSŐ NAP

Ha Anyát megkérdeznék, melyik nap a legnehezebb a börtönben, azt mondaná: az első. Legfőbb nehézsége abban állt, hogy végtelen volt, és valahogy szaggatott – az idő hol elnyúlt, mint a rétestészta, hol meg repült, mint a nyílvesző.

Minden azzal a kényelmetlen, viaszosvászon huzatú matraccal kezdődött a moszkvai rendőrőrs zárkájában. Anyát előző nap vették őrizetbe, de az OMON* előli meneküléssel, a rabszállítóval meg a rendőrségi nyilvántartásba vétellel az a nap olyan sűrű lett, hogy szinte észre sem vette, már véget is ért. A felismerés, hogy börtönbe került, csak a zárkában tudatosult benne.

Az egész éjszakát azzal töltötte, hogy forgolódott a ragadós matracon, és a pólóját igazgatta, hogy a csupasz testével ne érjen hozzá a viaszosvászonhoz.

* OMON – az orosz Belügyminisztérium különleges rendeltetésű mobil rendőri egysége, 2016 óta az orosz hadseregtől független Orosz Nemzeti Gárda része. (*A ford.*)

A matrac a földön volt, nem volt se párna, se takaró, kényelmesen elhelyezkednie nem sikerült: hol a karja kezdett zsibbadni a feje alatt, hol a csípője merevedett el. Hogy végül is néha sikerült elaludnia, Ánya a folyamatos hirtelen felriadásokból tudta. Hogy mennyi az idő, nem tudta: a cellának nem volt ablaka (csak egy éjjel-nappal halványan világító villanykörte az ajtó fölött), a telefonját elvették.

Az ébrenlétek alatt, miután más szórakozása nemigen akadt, Ánya újra meg újra a szemközti falat nézegette: a hámló festéket, ami tojáshéjra emlékeztetett, a gyanús foltokat, amelyek eredetébe inkább nem gondolt bele, a firkákat – „Ljoha”, „Birjuljevó” és „Allahu akbar”. A következő menetrendszerű éles felrebbenéskor Ánya rájött, ezúttal nem képzelődik. A padló érezhetően remegett – elindultak a szerelvények a metróban. Ebből jött rá, hogy reggel van.

Ezután a órs éledezni kezdett, Ánya a résnyire nyitott ajtó mögül is hallotta. Éjszakára a kedves idős zsernyák nem zárta be teljesen a cellaajtót, tenyérnyi rést hagyott. Szélesebbre nyitni amúgy sem lehetett – azt megakadályozta az ajtó külső oldalán lévő lánc. Ánya csak feküdt, hallgatta, ahogy a rendőrök szitkozódnak a portán, hallgatta a telefon csörgését, a bejárat ajtó zárjának kattogását, a víz csobogását a vécében. Végül érte jöttek, és elkísérték abba a bizonyos vécébe – a rendőr beengedte Ányát, ő maga meg odakint maradt, támasztotta az ajtót.

Ánya zavartan toporogva nézett körül. A *Trainspotting* című film egyik jelenete jutott eszébe, amelyekben a főhős kénytelen bemenni „Skócia leg-

gusztustalanabb vécéjébe”. Nyilván még nem járt a Tverszki kerület rendőrsén. A foghíjas kőpadlót nyálkás koszréteg borította, az öblítőtartályról rozsdás lánc lógott, és Ánya úgy döntött, inkább nem megy a vécé közelébe, ami csak egy padlóba vájtt lyuk volt. Miután a látszat kedvéért egy darabig folytatta a vizet, anélkül, hogy a mosdókagyló peremén árválkodó koszos szappanhoz nyúlt volna, kiment. A rendőr visszakísérte a cellájába.

Az idő reménytelenül lassan vánszorgott. Az ajtót ezúttal rendesen bezárták, egy árva hang sem hallatszott be odakintről. Ánya szeme a sötétben alig kivehető falakon kalandozott, de ez nemigen volt szórakozásnak nevezhető. A gondolatok a kialvatlanságtól súlyosan és lomhán kavarogtak a fejében. Nem tudta, meddig ült így. Úgy tűnt neki, hogy még a szíve is lassabban kezdett verni, és ő maga is meditációba vagy tán anabiózisba süppedt. Amikor kinyílt az ajtó, és egy rendőr lépett be a cellába, Ánya meglepetten rezzent össze, és nem fogta fel rögtön, mi történik.

Bekísérték az ügyeleti helyiségbe, és leültették egy padra, egy szomorú cigány nő, egy részeg fickó és egy monoklis férfi mellé. Az idősebb zsernyák, aki tegnap kedvesen nyitva hagyta az ajtaját, az egyik szekrényből elővette a zacskót, amelyikben Ánya személyes holmija volt. „Készülődjön, mindjárt indul a bíróságra” – szólt oda. Ánya bekapcsolta a telefonját, gyorsan átnézte az üzeneteit, felcsatolta az övét, és nekilátott befűzni az edzőcipőjét. A cipőfűzőjét is elvették, mielőtt éjszakára a cellába dugták.

– Ne nagyon törje magát – tanácsolta az őt figyelő zsarú. – Először még a bíróságra megy.

– Miért, a bíróságra nem szabad befűzött cipővel menni? – csodálkozott el Ánya.

– De szabad, csak utána a fogvatartási központban újra ki kell majd fűznie a cipőjét – felelte jószándékúan a rendőr. Ányát meghatotta a közvetlensége.

A bíróságon meglepően gyorsan eltelt az idő, bár Ánya azt kívánta, bárcsak fordítva lett volna: itt a tér végre világos, levegős és tágas volt, a barátai kávé és cézársalátát hozták neki, és a telefonját sem vették el.

A bíró szigorú, ősz hajú férfinak bizonyult, aki pontosságával elszomorította Ányát: az ülés késedelem nélkül kezdődött, és a szünetek pontosan annyi ideig tartottak, amennyit előre bejelentett. Ez azonban némi reményt is adott. Úgy tűnt, ha valaki olyan rendíthetetlennek és megközelíthetetlennek látszik, akár egy kőszikla, akkor az ítéleteit is pártatlanul és igazságosan kell meghoznia.

Ányának az volt a bűne, hogy a tüntetésen egy rohamrendőr karjaiba futott – kirángatták a tömegből, és betuszkolták egy rendőrségi rabszállítóba. A furgonban vidám hangulat volt, és meleg. Rajta kívül még sokan szorongtak odabent, beszélgettek, viccelődtek és nevetgéltek – akár valami házibuliban. Ez volt az első alkalom, hogy Ánya rendőrautóban ült, és az egészet kalandként élte meg. Amikor megérkezett a rendőrszere, nem volt kétsége afelől, hogy gyorsan elengedik őket. A többiekkel együtt

egy iskolai osztályteremre emlékeztető helyiségbe kísérték, ahol karosszékek sorakoztak. A terem egyik végében tanárikatedra-szerű nagy asztal állt, fölötte a falon Putyin (jobbra) és Medvegyev (balra) portréja, középen az orosz zászló volt kifüggesztve. Az Ányával együtt behozott embereket egyenként odahívták az asztalhoz, és miután aláírtak velük néhány papírt, elengedték őket. Az ablak mögött lassan besötétedett, de Ánya csak nem akart sorra kerülni. Végül már csak ő maradt – odakint a sötétség áthatolhatatlanná sűrűsödött, a neonlámpa a plafonon gonoszul zümmögött. Egy rendőr jött be a terembe, és közölte, hogy Ányának az éjszakát a KAZ-ban kell töltenie, amiről kiderült, hogy azt jelenti: „közrendvédelmi eljárásban őrizetbe vettek fogdája”. Ánya nem értette, miért csak egyedül őt tartják itt, és vitatkozni kezdett. A rendőr azt mondta, hogy a többiekkel ellentétben őt súlyosabb vétséggel vádolják, és a tárgyalásig itt kell maradnia.

A KAZ padlóján fekvé nehéz volt elképzelni, hogy minden gyorsan és jól fog végződni; de itt, a bíróságon, ahol minden annyira tisztának és rendezettnek tűnt, és még a vécéajtón is volt retesz, Ánya hite a boldog végkifejletben megerősödött. Amikor a bíró felajánlotta neki a felszólalás lehetőségét, még egy kicsit kínosnak is érezte beolvasni neki. Arra gondolt: mi van, ha a férfi szabadon akarja engedni, ő meg véletlenül megbánt egy jó embert. Miután meghallgatta, a bíró fél órára visszavonult a tanács-terembe, pontosan harminc perc múlva kijött, majd